

ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๓ ว่าผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๗ หมวด
ตามประเภทของคำถาม แต่ในการวิเคราะห์จะแบ่งเนื้อหาเหล่านั้นออกเป็น ๔ ตอน

ตอนที่ ๑ แสดงลักษณะภูมิหลัง ลักษณะทางประชากรและลักษณะทั่วไป
บางอย่าง

ในตอนที่ ๑ ซึ่งจะเสนอข้อมูลต่อไปนี้ เป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมอย่าง
คร่าว ๆ ของเด็กกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบว่าฐานะทางครอบครัวและสถานภาพการสมรส
ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เป็นอย่างไร การศึกษาที่เด็กได้รับอยู่ในขณะนั้น เป็นอย่างไร
ไร ตลอดจนอาชีพของเด็กกระทำผิด หากเราทราบว่าฐานะครอบครัวของผู้ปกครอง
ยากจน หรือครอบครัวมีลักษณะ "บ้านแตก" ผลที่ตามมาอย่างค่อนข้างแน่นอนก็คือว่า
เด็กย่อมจะมีการศึกษาค่ำ เพราะผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียให้เรียนต่อไปได้ เด็ก
อาจจะต้องทำงานไปด้วย เรียนไปด้วย หรือในบางกรณีออกจากโรงเรียนและทำงาน
อย่างเดียว เด็กบางคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี คบเพื่อนชั่ว มีผู้สมรู้ทำความผิด
และกลายเป็นเด็กเถรไม่ทำงานทำกาไร ๆ จนในที่สุดต้องถูกจับกุมและเป็นภาระของ
สังคมต่อไป

ผู้วิจัยเริ่มพิจารณาที่ฐานะทางครอบครัวของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็น
เห็นสถานภาพทางสังคมของเด็กในสังคมภายนอกว่า เคยมีชีวิตความเป็นอยู่มาอย่างไร
เรามักจะพบว่าเด็กที่พ่อแม่ยากจน ต้องดิ้นรนหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว โอกาสที่จะ
สั่งสอนลูกให้ประพฤติดีงาม หรือทำแต่สิ่งที่ดีงามให้ลูกเห็นจึงมีอยู่น้อยมาก เด็กที่มาจาก
ครอบครัวที่ยากจนหรือทางบ้านไม่มีใครเอาใจใส่ จึงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพได้มาก

ตารางที่ ๑

แสดงฐานะครอบครัว

ฐานะครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ยากจน	๕๕	๔๗.๕
ปานกลาง	๕๖	๔๘.๐
ค่อนข้างดีและดี	๕	๔.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

เมธี ครอบแก้วและจินตนา เชิญศิริ, "การวัดความจนในประเทศไทย" วารสารธรรมศาสตร์ ๑ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๑๘) : ๕๕ บุคคล
ทั้ง ๒ กำหนดรายได้ของครอบครัวตามระดับต่อไปนี้คือ

๑. ครอบครัวที่มีฐานะยากจน คือครอบครัวซึ่งมีรายได้รวมกันต่ำกว่า
๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๒. ครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง คือครอบครัวซึ่งมีรายได้รวมกันเฉลี่ย
แล้ว ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๓. ครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างดีคือครอบครัวซึ่งมีรายได้รวมกันไม่มากกว่า
๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสุ่มมา มีอยู่เพียงรายเดียวที่พ่อแม่มีฐานะร่ำรวย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าไม่สมควรที่จะแบ่ง เป็นฐานะครอบครัวร่ำรวยให้อีกกรณีหนึ่ง เด็กที่พ่อแม่มีฐานะครอบครัวร่ำรวยมีน้อยมากในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเด็กที่พ่อแม่มีฐานะร่ำรวย เมื่อกระทำผิด พ่อแม่มักอาสาที่จะขออบรมสั่งสอนเอง ไม่อยากให้ส่งมารับการฝึกอบรม เพราะกลัวลูกของตนลำบาก และกลัวเสียชื่อเสียงด้วย

ข้อมูลในตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง มีสัดส่วนพอ ๆ กันกับเด็กที่มีฐานะยากจน และที่มีฐานะค่อนข้างดี และที่มากมีไม่ถึง ๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ผู้วิจัยไม่สามารถลงความเห็นเป็นข้อสรุปในเรื่องนี้ได้ เพราะไม่รู้ว่าสัดส่วนของคนรวย คนพอมีพอใช้ และคนจนในประชากรของประเทศไทยเป็นอย่างไร

เมื่อได้ทราบฐานะทางครอบครัวแล้ว สถานภาพการสมรสของบิดามารดาก็เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความสุขที่เด็กจะได้รับในชีวิตครอบครัวนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กที่พ่อแม่เลิกร้างกัน แยกกันอยู่ หรือเสียชีวิตไปตั้งแต่เด็กยังเยาว์ ย่อมจะขาดความอบอุ่นและเมื่อขาดที่พึ่ง ก็อาจดำเนินชีวิตไปในทางที่ผิดได้

ตารางที่ ๒

แสดงสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	๘๔	๔๒.๐
แยกกันอยู่โดยฝ่ายหนึ่งไปแต่งงานใหม่	๔๗	๒๓.๕
แยกกันอยู่โดยไม่มีฝ่ายใดแต่งงานใหม่	๕	๒.๕
ฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมโดยอีกฝ่ายแต่งงานใหม่	๒๐	๑๐.๐
ฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมโดยอีกฝ่ายไม่แต่งงานใหม่	๒๕	๑๒.๕
บิดามารดาถึงแก่กรรม	๕	๒.๕
ไม่ทราบ	๑๐	๕.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูลสถานภาพการสมรสของบิดามารดาที่ได้จากสุ่มประจำตัวเด็กในกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่าเด็กในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ๕๓ เปอร์เซ็นต์ (หักจำนวนเด็กที่ไม่ทราบออก ๕ %) มาจากครอบครัวที่เรียกว่า "บ้านแตก" แต่เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของเด็กที่มาจากรอบครัวปกติ ประกอบกับการขาดข้อมูลเรื่องสถานภาพการสมรสของบิดามารดาทั้งหมดทั่วประเทศแล้ว ก็ไม่อาจจะลงความเห็นได้ว่า "บ้านแตก" เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำคามผิด

เมื่อเด็กส่วนใหญ่ขาดการดูแลจากพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างเต็มที่แล้ว ปัญหาการศึกษาที่เด็กต้องตามมาควยอย่างแน่นอน

ตารางที่ ๓

แสดงระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป. ๑ - ป. ๔	๑๐๓	๕๑.๕
ป. ๕ - ป. ๗	๕๕	๒๗.๕
ม.ศ. ๑ - ม.ศ. ๓	๓๗	๑๘.๕
ม.ศ. ๓ ขึ้นไป	๔	๒.๐
ไม่ทราบ	๑	๐.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูลเรื่องระดับการศึกษาของเด็กได้จากสมุดประจำตัวเด็ก คำตอบของเด็กเกี่ยวกับเรื่องการศึกษานำมาใช้วิเคราะห์ไม่ได้ เพราะมีเด็กหลายคนที่ไม่ตอบเรื่องประวัติการศึกษาของตนไม่ได้ แม้แต่ทางศาลคดีเด็กเอง การที่จะทราบว่าเด็กจบการศึกษาระดับใดก็ใช้วิธีสัมภาษณ์จากตัวเด็กก่อน แล้วจะมีหนังสือถามไปยังโรงเรียนที่เด็กให้ชื่อไว้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องแน่นอนอีกทีหนึ่ง แต่มีบางกรณีที่ศาลคดีเด็กไม่สามารถได้ข้อมูลมา เพราะเมื่อสอบถามไปทางโรงเรียนแล้วทางโรงเรียนแจ้งกลับมาว่าไม่มีนักเรียนดังรายชื่อที่สอบถามไป

เหตุผลที่ผู้วิจัยจัดระดับการศึกษาได้ เพราะเด็กในสถานเด็กกอบรมส่วนใหญ่มีการศึกษาค่าและใกล้เคียงกันมาก ส่วนมากจะอยู่ในระดับ ป. ๑ - ป. ๔ การที่จัดให้เด็กที่ไม่เคยรับการศึกษาเลยอยู่ร่วมกับเด็กระดับ ป. ๑ - ป. ๔ เพราะ

จำนวนเด็กที่ไม่เคยได้รับการศึกษาเลยมีน้อยมาก จากกลุ่มตัวอย่างมีเพียง ๒ - ๓ ราย จึงจัดรวมกันเป็นระดับตั้งแต่ไม่เคยได้รับการศึกษาจากที่ใดเลย จนถึงระดับ ป. ๔

จากตัวเลขที่ได้มา เด็กที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป. ๑ ถึง ป. ๔ มีสัดส่วนสูงสุดคือ ๕๑.๕ เปอร์เซ็นต์

อย่างไรก็ดี เมื่อดูจากการกระจายเปอร์เซ็นต์ในตารางแล้ว ก็ไม่มีสิ่งน่าสังเกตเป็นพิเศษแต่อย่างใด นอกจากจะพบว่าเด็กส่วนใหญ่ในสถานศึกษา มีระดับการศึกษาต่ำมาก ปัญหาเรื่องการด้อยการศึกษา เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เด็กไม่มีหนทางทำมาหากิน หันมาประกอบอาชีพโดยการกระทำกรรมผิด

ตารางที่ ๔

แสดงลักษณะการอยู่อาศัยของเด็ก

ลักษณะการอยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่กับบิดามารดา	๗๕	๓๗.๕
อยู่กับบิดาหรือมารดา	๔๒	๒๑.๐
อยู่กับบิดาและมารดา เลี้ยงหรือมารดาและบิดาเลี้ยง	๓๒	๑๖.๐
อยู่กับญาติพี่น้อง คนอื่น เอามาเลี้ยง	๒๖	๑๓.๐
อยู่กับเพื่อน เรรอน ปกครองตนเอง	๒๕	๑๒.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูล เรื่องลักษณะการอยู่อาศัยของเด็กได้จากการสัมภาษณ์เด็กและตรวจสอบความถูกต้องจากสมุดประจำตัวเด็ก จากตารางข้างบนนี้ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่อาศัย

อยู่กับบิกามารคามิ ๓๓.๕ เปอร์เซ็นต์ที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารคามิ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ และอาศัยอยู่กับบิกามารคาเลี้ยง หรืออยู่กับมารคา บิดาเลี้ยงมี ๑๖ เปอร์เซ็นต์ นอกนั้นก็ เป็นเด็กที่อาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรือคนอื่น เอามาเลี้ยงหรือปกครองตนเอง อยู่กับเพื่อน หนีจากผู้ปกครอง เร็ว รอน รวมทั้งหมค ๒๕.๕ เปอร์เซ็นต์

ข้อมูลในตารางที่ ๔ เป็นเครื่องแสดงลักษณะความเป็นอยู่ของเด็ก เมื่อ เราทราบจากข้อมูลในตารางที่ ๒ ว่ามีเด็กที่มีปัญหาครอบครัว คือบิกามารคามิที่อยู่ ร่วมกันถึงร้อยละ ๕๓ และที่บิกามารคาอยู่ร่วมกันมีเพียงร้อยละ ๔๒ ในตารางที่ ๔ นี้ ก็จะพบว่า เด็กที่ไ้อยู่กับบิดาและมารคาโดยพร้อมหน้ากัน (๓๓.๕ %) มีสัดส่วน ค่ากวากรณีที่บิกามารคาอยู่ร่วมกัน (๔๒.๐ %) ซึ่งแสดงว่าอย่างน้อย ๘.๕ เปอร์เซ็นต์ ของเด็กที่บิกามารคาอยู่ร่วมกัน ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิกามารคา

ข้อมูลในตารางที่ ๔ จึงไม่ได้สอดคล้องกับข้อมูลในตารางที่ ๒ ที่เขียนไว้ แต่ักพอจะชี้ให้เห็นว่า เด็กกระทำผิดในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิกามารคา ของตนเอง ส่วนจะลงความเห็นมากไปกว่านี้ก็ทำไม่ได้ เพราะไม่ทราบข้อมูลของ ประชากรไทยหรือไม่มี control group

ตารางที่ ๕

แสดงอาชีพของเด็กก่อนที่จะเข้ามาในสถานฝึกและอบรม

อาชีพของเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
เป็นนักเรียน	๒๔	๑๒.๐
ประกอบอาชีพ	๔๘	๒๔.๐
ไม่เป็นนักเรียนแต่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	๒๐	๑๐.๐
เป็นนักเรียนและช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	๑	๐.๕
เป็นนักเรียนและประกอบอาชีพ	๑	๐.๕
ไม่ใช่ทั้งนักเรียนและไม่ประกอบอาชีพ	๑๐๖	๕๓.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเด็กก็เช่นกัน ได้จากการสัมภาษณ์เด็กและตรวจสอบกับสมุดประจำตัวของเด็กอีกทีหนึ่ง เป็นที่ประจักษ์ชัดตามตารางแล้วว่า เด็กที่กระทำผิดและถูกส่งเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ จะเป็นเด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือและไม่ได้ประกอบอาชีพเสีย ๕๓ เปอร์เซ็นต์ เด็กที่ยังเป็นนักเรียนและเด็กที่พึ่งงานทำจะมีเพียง ๑๒ เปอร์เซ็นต์ และ ๒๔ เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนเด็กที่ไม่ใช่ทั้งนักเรียนแต่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพมีเพียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ และยิ่งเด็กที่เป็นนักเรียนและช่วยผู้ปกครองทำงานหรือเด็กที่เป็นนักเรียนและประกอบอาชีพเอง* ค้างก็มีเพียง ๐.๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น

*คำว่า "ประกอบอาชีพ" หมายถึงการทำงานที่สุจริต เช่นรับจ้างเป็นเด็กท้ายรถสองแถว เป็นกรรมกรแบกหาม เป็นต้น ไม่รวมถึงการประกอบมิชฉอาชีพ เช่นจำหน่ายเฮโรอีน รับซื้อของจากโจรหรือลักขโมย เป็นต้น

ถ้าเราใช้สามัญสำนึกหรือเหตุผลธรรมดาพิจารณาแล้ว จะพบว่าหากว่า เด็กที่กระทำผิดเหล่านี้ได้เรียนหนังสือ หรือมีการประกอบอาชีพสุจริต หรือช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ โอกาสที่เด็กจะประพฤติกมิชอบย่อมจะมีน้อย ตรงกันข้าม เด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือและว่างงานย่อมมีความโง่เขลาที่จะประกอบ มีอาชีพยาก และกลายเป็นเด็กกระทำผิดไปในที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ไม่อาจสรุป ได้เช่นนั้น เพราะไม่มี control group ของเด็กภายนอกมาควบคุม นอกจากนี้ ยังอาจเป็นไปได้ว่า เด็กจำนวนหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างนี้กำลัง เรียนหรือประกอบอาชีพอยู่ในขณะกระทำผิดครั้งแรก แต่เมื่อถูกจับแล้วก็หมดสภาพไป ในขณะที่ผู้วิจัยทำการ สัมภาษณ์จึงตอบว่าไม่ใช่เด็กเรียนหรือ/และไม่ประกอบอาชีพ

เมื่อทราบลักษณะภูมิหลังโดยทั่ว ๆ ไปของเด็กแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูล อื่น ๆ เกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกและอบรมของเด็ก ซึ่งได้แก่ฐานความผิด ลักษณะ การกระทำผิด วิชาที่ได้รับการฝึกอบรมจากสถานฝึกฯ ลักษณะการต้องโทษ ระยะเวลาที่ถูกกำหนดให้อยู่ในสถานฝึกฯ ระยะเวลาที่เด็กได้อยู่มาแล้ว และระยะเวลาที่ เด็กต้องอยู่ต่อไปในสถานฝึกฯ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการนำมาอ้างอิง และ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ในการวิเคราะห์ตอนที่ ๒, ๓ และ ๔ ต่อไป

ตารางที่ ๖

แสดงฐานความผิดของเด็ก

ฐานความผิด	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	๘๘	๔๔.๕
ทำร้ายร่างกาย	๖	๓.๐
อนาจารข่มขืน	๒	๑.๐
อาชญากรรม วัตถุประสงค์	๒	๑.๐
ยาเสพติด	๙๕	๔๗.๕
ฆ่าและพยายามฆ่า	๕	๒.๕
ปลอมเอกสาร	๑	๐.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ฐานความผิด ในภาษากฎหมายนั้นหมายถึงลักษณะความผิดที่เด็กกระทำ ซึ่งทำให้ถูกจับกุมและถูกส่งตัวมาสถานฝึกฯ ผู้วิจัยได้รวบรวมฐานความผิดที่เห็นว่าการอยู่ด้วยกันไว้ด้วยกัน คือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หมายถึงการฉกชิงวิ่งราว ชูกรรโชกทรัพย์ ปล้น ใจ วิ่งราว ลักทรัพย์ และรับของโจร ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์วิจัยฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึงการเสพ จำหน่ายหรือ การครอบครองฝิ่น กัญชาและเฮโรอีน (ผงขาว)

สัมภาษณ์ จรินทร์ มุขมา, ผู้ช่วยหัวหน้าสถานฝึกและอบรม, ๒๕
กันยายน ๒๕๒๐

นำสิ่ง เกตว่าฐานความผิดต่าง ๆ ในตารางที่ ๒ เป็นลักษณะการรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มา เด็กที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีจำนวนสูงสุด คือ ๘๗.๕ เปอร์เซ็นต์ แต่สถิติการกระทำผิดของเด็กที่สูงสุดที่ศาล คดีเด็กและเยาวชนรายงานไว้ คือคดีลักทรัพย์

เรื่องของฐานความผิดนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของความผิดว่า ความผิด ชนิดใดรุนแรงหรือร้ายแรงกว่ากัน เนื่องจากลักษณะความผิดของเด็กไม่เหมือนของผู้ใหญ่ ซึ่งอาจวัดความรุนแรงของการกระทำผิดหรือคดีที่กระทำผิดได้จาก จำนวนปีที่ต้องโทษจำคุก แต่การกระทำผิดของเด็กจะวัดเช่นนี้ไม่ได้ เพราะความผิดที่เด็กก่อขึ้นนั้น มักเกิดจากความซัดสนในปัจจุบันจำเป็นต้องการดำรงชีวิต หรือ เกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงกระทำไปด้วยความหลงผิด

ในการกระทำผิดจนเป็นเหตุให้เด็กถูกจับนั้น ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ เด็กกระทำผิดร่วมกับคนอื่นออกจากเด็กกระทำผิดคนเดียว ทั้งนี้เพื่อต้องการ จะดู ว่าลักษณะท่าทีของเด็กที่เคยแต่กระทำการคนเดียวไม่ต้องพึ่งใครนั้น เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ แล้วจะมีท่าทีแข็งแกร่ง ช่วยตัวเองได้มากกว่าเด็กที่เมื่ออยู่ภายนอก ซึ่งเมื่อจะกระทำผิดก็ต้องคบคิดร่วมกับเพื่อนหรือกับคนอื่นหรือไม่ และจะมีผลไปถึงความผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มในสถานฝึกฯ อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยจะได้ วิเคราะห์ในตอนที่ ๒ ต่อไป

ตารางที่ ๗
แสดงลักษณะการกระทำผิด

ลักษณะการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
กระทำผิดร่วมกับคนอื่น	๑๐๕	๕๒.๕
กระทำผิดคนเดียว	๗๕	๓๗.๐
ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำผิด	๒๑	๑๐.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูลในตารางนี้ได้จากการสัมภาษณ์เด็ก จึงพบว่า เด็กบางคนยังคงยืนยันอย่างแน่วแน่ว่า ตนเองมิได้กระทำผิด แต่ถูกจับเพราะถูกคนอื่นใส่ความหรือหลักฐานมัดตัว ไม่สามารถคืนหลุดจากคดีได้ ทั้ง ๆ ที่เป็นความผิดที่ผู้อื่นก่อขึ้น ผู้วิจัยจึงแยกเด็กเหล่านี้ออกเป็นอีกพวกหนึ่งต่างหาก และจะนำไปใช้ในตอนที่วิเคราะห์ตอนที่ ๒ ต่อไปว่า เด็กที่ไม่ได้กระทำผิดแต่ต้องรับโทษตามกำหนดเวลาที่วางไว้ประมาณ ๑ ปี - ๒ ปีนั้น ความรู้สึกของเด็กเหล่านี้ที่มีต่อกลุ่มเพื่อนของตนในสถานศึกษา จะต่างกับเด็กที่กระทำผิดอย่างไร

จากตารางที่ ๗ ข้างบนนี้ ก็พบว่า เด็กที่กระทำผิดร่วมกับคนอื่นนั้นมีสัดส่วน ๕๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่าเด็กที่กระทำผิดคนเดียว (มีสัดส่วน ๓๗.๐ %) ถึง ๑๕.๕ เปอร์เซ็นต์ และ เมื่อกิจำรณา ค่ายหลักเหตุผลและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มแกงค์ (ที่ให้ไว้ในบทที่ ๑ ตอนที่ว่าด้วยทฤษฎีและแนวความคิด) ก็จะเข้าใจได้ว่า เด็กมักจะกระทำผิดร่วมกัน เป็นกลุ่มหรือแกงค์มากขึ้นทุกวัน เพราะจะได้งานชิ้นใหญ่กว่า และมีพรรคพวกคอยช่วยเหลือป้องกันมากกว่าที่จะดำเนินการคนเดียว

เมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ แล้ว ก็จะได้รับการศึกษาให้เขาเรียนหรือฝึกอบรมในวิชาที่ตนถนัดหรือ เหมาะสม

ตารางที่ ๔

แสดงลักษณะวิชาที่เด็กฝึกอบรมในสถานฝึกฯ

วิชาที่ฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ช่างเรียน	๒๔	๓๕.๐
ช่างไม้	๖	๓.๐
ช่างพิมพ์	๓๒	๑๖.๐
ช่างตัดผม	๑๕	๕.๕
ช่างเกษตร	๑๐	๕.๐
ช่างยนต์	๕	๒.๕
ช่างศิลป์	๑๔	๕.๐
ช่างดนตรี	๑๕	๕.๕
ช่างเย็บ	๑๑	๕.๕
ช่างโยธา	๔	๒.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

การเสนอข้อมูลในตารางที่ ๔ นี้ เป็นเพียงการแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยนั้น ฝึกอบรมวิชาอะไรบ้างในสถานฝึกฯ ข้อมูลเหล่านี้ได้จากสรุปประจำตัวของเด็กที่นำมาใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากตารางจะพบว่าจำนวนผู้ที่เข้าช่างเรียนมีสูงถึง ๓๕ เปอร์เซ็นต์ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า เด็กที่เข้ามาอยู่ใน

สถานฝึกอบรมบ้านกรุณาจะเลือกเรียนหรือถูกกำหนดให้เข้าช่างเรียนมากที่สุด บังเอิญตัวอย่างที่เลือกขึ้นมา มีผู้เลือกหรือถูกกำหนดให้เลือกเข้าช่างเรียนมากที่สุด

ช่างเรียนคือการสอนวิชาสามัญประณและมัธยมศึกษา ตามปกติกระทรวงศึกษาธิการบังคับให้เด็กเรียนให้จบระดับประถมศึกษา ดังนั้น เด็กทุกคนที่เข้ามาในสถานฝึกและอบรม หากพื้นฐานความรู้ยังไม่จบระดับประถมศึกษาปีที่ ๗ ทางสถานฝึกฯ จะจัดให้เข้าช่างเรียน เรียนวิชาบังคับจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เสียก่อน หลังจากนั้นจะเลือกเรียนวิชาที่อื่นตามความถนัดและความเหมาะสม หรือจะเรียนวิชาสามัญต่อจนจบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ก็ได้

ตารางที่ ๕

แสดงลักษณะการท้องโทษ

การท้องโทษ*	จำนวน	ร้อยละ
ท้องโทษเป็นครั้งแรก	๑๑๘	๕๗.๐
เคยท้องโทษมาก่อน	๘๒	๔๓.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ คำว่า "การท้องโทษ" ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้แล้วในคำนิยามในบทที่ ๑

จากตัวเลขในตารางที่ ๕ จะพบว่า เด็กที่เพิ่งจะท้องโทษในคดีนี้เป็นคดีแรก นั้น มีสัดส่วนมากกว่าเด็กที่เคยท้องโทษมาก่อน แต่สัดส่วนนี้ก็มีได้แตกต่างกันมากนัก

ข้อมูลที่เสนอในตารางนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในตอนที่ ๒ และ

๓ ต่อไป

ตารางที่ ๑๐

แสดงระยะเวลาที่เด็กถูกกำหนดโทษให้รับการฝึกอบรมในสถานฝึกฯ

กำหนดโทษ *	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน ๑ ปี	๑๐๐	๕๐.๐
ไม่เกิน ๒ ปี	๗๓	๓๖.๕
๒ ปีขึ้นไป	๒๗	๑๓.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ "กำหนดโทษ" คือระยะเวลาที่ทางศาลคดีเด็กฯ กำหนดให้เด็กที่กระทำผิดอยู่รับการฝึกอบรมในสถานฝึกฯ ทุกรายละเอียดเพิ่มเติมในคำนิยามตัวแปรในบทที่ ๑

ตารางที่ ๑๐ นี้ แสดงจำนวนเด็กที่ต้องรับการฝึกอบรมในระยะเวลาที่กำหนดโทษที่แตกต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ต้องรับการฝึกอบรมในกำหนดโทษไม่เกิน ๑ ปี เป็นสัดส่วนสูงสุดคือ ๕๐ เปอร์เซ็นต์

ตัวแปรกำหนดโทษนี้ จะใช้เป็นตัวแปรคุม ในการวิเคราะห์เรื่องความผูกพันของเด็กต่อกลุ่มเพื่อนในตอนที่ ๒ ต่อไป

ตารางที่ ๑๑

แสดงระยะเวลาที่เด็กได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว

ระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว*	จำนวน	ร้อยละ
๑ - ๒ เดือน	๔๘	๒๔.๕
กว่า ๒ เดือน - ๑ ปี	๑๐๗	๕๓.๕
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๔๕	๒๒.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ "ระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว" คือระยะเวลาที่เด็กได้อยู่รับการฝึกและอบรมตั้งแต่วันที่เข้ามาอยู่ในบ้านกฤณา ทุกรายละเอียดการนิยามตัวแปรในบทที่ ๑

จะเห็นได้ว่า สัดส่วนที่เด็กอยู่มาแล้วกว่า ๒ เดือนถึง ๑ ปีมีมากที่สุดคือถึง ๕๓.๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งระยะเวลากว่า ๒ เดือนถึง ๑ ปีนี้เป็นช่วงเวลาของเด็กที่อยู่มานานพอสมควรที่จะทำความสนิทสนม และมีความคุ้นเคยกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี

ข้อมูลจากตารางที่ ๑๑ ที่ผู้วิจัยเสนอนี้จะนำไปใช้วิเคราะห์ในเรื่องความผูกพันต่อกลุ่ม และการเรียนรู้วิธีการกระทำความคิดในตอนที่ ๒ และ ๓ ต่อไป

ตารางที่ ๑๒

แสดงระยะเวลาที่เด็กต้องอยู่รับการฝึกอบรมต่อไปอีก

ระยะเวลาที่ต้องอยู่ต่อไป *	จำนวน	ร้อยละ
๑ - ๖ เดือน	๑๑๗	๕๘.๕
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๕๒	๒๖.๐
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๓๑	๑๕.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ "ระยะเวลาที่ต้องอยู่ต่อไป" คือระยะเวลาที่เด็กถูกกำหนดให้รับการฝึกอบรมในสถานฝึกฯ ต่อไป นับแต่วันที่ผู้วิจัยมาทำการสัมภาษณ์จนถึงวันครบกำหนดปล่อย ฎเพิ่มเติมในการนิยามตัวแปรในบทที่ ๑

จากตัวเลขในตารางที่ ๑๒ ข้างต้นนี้ ชี้ให้เห็นว่าระยะเวลาของเด็กที่ต้องอยู่รับการฝึกอบรมต่อไปอีก ๑ - ๖ เดือน มีสัดส่วนมากที่สุดคือ กว่าครึ่งจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปร เรื่องระยะเวลาที่ต้องอยู่ต่อไปในสถานฝึกฯ ผู้วิจัยก็จะนำไปใช้วิเคราะห์ในเรื่องความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนอีกด้วย และจะใช้วิเคราะห์คู่กับตัวแปรระยะเวลาที่เด็กอยู่มาแล้วในสถานฝึกฯ อีกด้วย

ตอนที่ ๒ แสดงการคบเพื่อนและความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนในสถานฝึกฯ

ตอนที่ ๒ นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคบเพื่อนของเด็กในสถานฝึกฯ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ตอนที่เด็กจะเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ ว่าเด็กมีกลุ่มเพื่อนข้างนอกหรือไม่

ถ้ามี เด็กเคยร่วมกันกระทำผิดกับเพื่อนในกลุ่มหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อทราวลักษณะของเด็ก
ที่ร่วมกันกระทำผิดความผิดกับเพื่อน เมื่ออยู่ภายนอกมีมากน้อยเพียงใด และเมื่อเข้ามาอยู่
ในสถานศึกษา เด็กยังคงให้ความสำคัญกับการมีกลุ่มเพื่อนมากน้อยเพียงใด มีการรวมกลุ่ม
สนิทสนมกันได้อย่างไร และขนาดของกลุ่มเล็กหรือใหญ่เพียงใด เด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิท
เลยมีหรือไม่ เขาเหล่านั้นมีการติดต่อกับเพื่อนคนอื่นอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้าง เป็น
ตัวกำหนดความแตกต่างระหว่างการมีกลุ่มเพื่อนสนิทและการไม่มีกลุ่มเพื่อนสนิท ผู้วิจัย
ใช้ตัวแปร ๒ ตัว คือการมีญาติมาเยี่ยมและตัวแปรลักษณะการต้องโทษ (เป็นการต้อง
โทษเป็นครั้งแรกหรือเคยต้องโทษมาก่อน) เป็นเครื่องช่วยวิเคราะห์หาความแตกต่าง
ระหว่างการมีกลุ่มเพื่อนสนิทและการไม่มี

เมื่อทราบถึงการมีกลุ่มเพื่อนสนิทของเด็กแล้ว ระวังความผูกพันต่อกลุ่ม
ก็มีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยใช้ตัวแปรการมีญาติมาเยี่ยม การไม่ยอมรับว่า
กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา ระยะเวลาที่อยู่มาแล้วในสถานศึกษา ระยะเวลาที่ต้องอยู่
ต่อไปในสถานศึกษา ลักษณะการต้องโทษ และจำนวนครั้งของการต้องโทษมาวิเคราะห์
หาความสัมพันธ์กับความผูกพันที่มีต่อกลุ่มเพื่อน

ลักษณะกลุ่มเพื่อนสนิทที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นลักษณะกลุ่มเพื่อนขนาดเล็ก
ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปจนถึง ๑๐ คน มีกลุ่มเพื่อนอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มขนาดใหญ่
ที่เรียกว่า บาง ประกอบด้วยจำนวนเด็ก ๕๐ คนจนถึงหลายร้อยคน

เมื่อมีกลุ่มใหญ่หรือบางก็ย่อมจะต้องมีหัวหน้าบาง หัวหน้าบางในสถานศึกษา
จะมีลักษณะของตัวเอง และมีความสัมพันธ์กับลูกน้อง เป็นลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจาก
หัวหน้าซึ่งเจ้าหน้าที่แต่งตั้ง เป็นทางการให้ทำหน้าที่เฉพาะอย่าง เช่นเป็นหัวหน้า
ช่างยนต์ หรือหัวหน้าช่างเรียน เป็นต้น ซึ่งจะได้บรรยายไว้เป็นรายละเอียดใน
การวิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ ๑๓

แสดงลักษณะการมีเพื่อนสนิทข้างนอก

การมีเพื่อนสนิทข้างนอก	จำนวน	ร้อยละ
มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิด*	๑๘๓	๗๑.๕
มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่ไม่ได้กระทำผิด	๕๑	๒๐.๕
ไม่มีเพื่อนสนิทข้างนอก	๑๖	๘.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ คำว่า "กระทำผิด" หมายถึงการกระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด เช่นการมั่วสุมกันเสพยา การลักขโมย ตลอดจนการก่อการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้อื่น เป็นต้น

ข้อมูลในตารางที่ ๑๓ นี้ แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกมีสัดส่วนรวมกันแล้วถึง ๙๒ เปอร์เซ็นต์ แบ่งเป็นเด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิด ๗๑.๕ เปอร์เซ็นต์ และเป็นเด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่ไม่ได้กระทำผิด ๒๐.๕ เปอร์เซ็นต์ สัดส่วนที่เหลือจึงเป็นเด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิทเพียง ๘ เปอร์เซ็นต์

ข้อมูลเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องชี้ว่า เด็กส่วนมากเมื่ออยู่ภายนอกก็เป็นเด็กที่มีความต้องการกลุ่มเพื่อน และน่าจะคาดหมายต่อไปได้ว่าเด็กที่ต้องการกลุ่มเพื่อนเหล่านี้เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ ก็ยังคงต้องการกลุ่มเพื่อนอีก และหวังที่จะได้รับความสนุกสนานและความตื่นเต้นจากกิจกรรมของกลุ่มรวมกันอีกเหมือนที่เคยได้รับมาก่อน และยัง เป็น เด็กซึ่ง เคยรวมกลุ่มกับเด็กกระทำผิดด้วยกันจากภายนอกมาก่อน เมื่อต้องมาอยู่ร่วมกับเด็กกระทำผิดอื่นในสถานฝึกฯ ก็น่าจะยิ่งสนิทสนมกันได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะมีความสนใจร่วมกันในหลายสิ่งหลายอย่าง

ตารางที่ ๑๔

แสดงขนาดของกลุ่มเพื่อนสนิทของเด็กในสถานฝึกฯ

ขนาดของกลุ่มเพื่อนสนิท	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเพื่อนสนิทเลย	๘	๔.๐
มีเพื่อนสนิทคนเดียว	๓๔	๑๗.๐
มีกลุ่มเพื่อนสนิท ๒ - ๕ คน	๑๒๔	๖๒.๐
มีกลุ่มเพื่อนสนิท ๖ - ๑๐ คน	๓๔	๑๗.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

จากการสัมภาษณ์เด็กในกลุ่มตัวอย่าง ได้พบว่าเมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ จะต้องพยายามหากกลุ่มเพื่อนสนิทของคนให้ได้ เพื่อช่วยเหลือในเรื่องความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของตน หรือป้องกันไม่ให้เด็กคนอื่นมารังแก โดยรวมกลุ่มหรือเข้ากลุ่มเล็กมีเพื่อน ๒ - ๕ คน หรือกลุ่มใหญ่หน่อยมีเพื่อน ๖ - ๑๐ คน หรืออาจจะมีเพื่อนสนิทเพียงคนเดียว มีเด็กน้อยคนมากที่จะไม่มีเพื่อนสนิทสักคนเดียว

จากตัวเลขในตาราง จำนวนเด็กที่มีเพื่อนสนิททั้งที่มีคนเดียวและมีเป็นกลุ่มเมื่อรวมกันแล้วมีถึง ๘๖ เปอร์เซ็นต์ ส่วนเด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิทเลยสักคนเดียวมีเพียง ๔ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งแสดงว่ากลุ่มเพื่อนสนิทมีความสำคัญต่อเด็กในสถานฝึกฯ และอบรมมาก แต่ในที่นี้ ผู้วิจัยมิได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความสำคัญของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อเด็กทั่วไป และมีต่อเด็กในสถานฝึกฯ อบรม ข้อมูลในตารางนี้จึงเป็นเพียงแต่ช่วยสนับสนุนเรื่องความสำคัญของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อเด็กในสถานฝึกฯ ดังที่มีอยู่ในทฤษฎีแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ ๑

สำหรับกรณีเด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิทสักคนเดียว ซึ่งมีเพียง ๘ ราย (๔ %) ใน ๘ รายนี้ มีเพียงรายเดียวที่แยกตัวอยู่ตามลำพัง อีก ๓ รายตกทายกับเพื่อนบ้าง แต่ไม่ค่อยคุย ที่เหลืออีก ๔ รายคุยกับเพื่อนอยู่เสมอ แต่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป มีใช้เรื่องส่วนตัวหรือเป็นการปรึกษาปัญหา

เด็กเหล่านี้เมื่อยังอยู่ข้างนอก ส่วนมากจะไม่มีกลุ่มเพื่อนสนิทของตน จึงคุ้นเคยกับการอยู่หรือทำอะไรตามลำพังคนเดียว ยิ่งกว่านี้ญาติก็มาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ บางคนก็ไม่มีญาติมาเยี่ยมเลย เด็กคนอื่นจึงไม่ยอมมาสนิทสนมด้วย เด็กพวกนี้จะไม่เห็นความสำคัญของการมีกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานฝึกฯ แต่หลายคนก็ยังเห็นความสำคัญของการมีหัวหน้าบาง (จึงจะได้กล่าวในการวิเคราะห์ต่อไป)

ตารางที่ ๑๕

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีเพื่อนสนิทข้างนอกและขนาดของกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานฝึกฯ

การมีเพื่อนสนิทข้างนอก	รวม (๒๐๐)	ขนาดของกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานฝึกฯ				รวม (%)
		ไม่มีเลย	มีคนเดียว	มี ๒-๕ คน	มี ๖-๑๐ คน	
มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่ กระทำความผิด	๑๔๓	๓.๕	๑๖.๘	๖๐.๘	๑๘.๙	๑๐๐.๐
มีเพื่อนสนิทข้างนอกแต่ ไม่ไ้กระทำความผิด	๕๑	๐.๐	๑๗.๑	๖๘.๓	๑๕.๖	๑๐๐.๐
ไม่มีเพื่อนสนิทข้างนอก	๑๖	๑๘.๗	๑๘.๗	๕๖.๓	๖.๓	๑๐๐.๐

ข้อมูลในตารางที่ ๑๕ แสดงว่าการมีเพื่อนสนิทข้างนอกและขนาดของกลุ่มเพื่อนสนิทในสถานฝึกฯ ไม่มีความสัมพันธ์กันแต่อย่างใด เพราะเด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำความผิด หรือที่ไม่ไ้กระทำความผิด ก็มีสัดส่วนของการมีเพื่อนสนิทในสถานฝึกฯ ที่ไม่แตกต่างกัน

การที่เด็กเหล่านี้มีกลุ่มเพื่อนสนิทเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ควบกันนั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ (รายละเอียดมีกล่าวไว้ในบทที่ ๒ ตอนสภาพชีวิตโดยทั่วไปของเด็กในบ้านกรณา) ประการที่สำคัญคือ เด็กที่อยู่กลุ่มเดียวกันมักจะมาจากละแวกบ้านเดียวกัน และมากินมานอน ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกันในห้องพักเดียวกัน

ตารางที่ ๑๖

แสดงสาเหตุของการสนิทสนมกับเพื่อนทั้งที่มีกลุ่มและมีเพื่อนคนเดียว

สาเหตุของการสนิทสนมกับเพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
อยู่หอเดียวกัน	๔๘	๓๕.๘
มาจากละแวกบ้านเดียวกัน	๕๐	๓๖.๕
อยู่ข้างเดียวกัน	๔๒	๑๕.๑
ฐานความดีคลักขณะเดียวกัน	๓๖	๑๓.๐
ถูกจับมากลุ่มเดียวกัน (เป็นคู่คี่กัน)	๘	๖.๘
นิสัยถูกกัน	๓	๑.๑
รวม	๒๖๗*	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ตัวเลขเกิน ๒๐๐ เนื่องจากบางคนตอบมากกว่า ๑ ข้อ

ข้อมูลจากตารางที่ ๑๖ นี้ แสดงให้เห็นว่า ความสนิทสนมของเด็กที่เกิดขึ้นจากการอยู่หอเดียวกัน มีจำนวนพอ ๆ กันกับที่เกิดขึ้นเพราะมาจากละแวกบ้านเดียวกันคือ ๓๕.๘ และ ๓๒.๕ เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนเด็กที่ให้คำตอบว่าสนิทสนมกันเพราะเหตุอื่น คืออยู่ห่างไกลกัน และมีฐานความผิดลักษณะเดียวกัน มีสัดส่วนน้อย เหตุผลสองอย่างสุดท้ายนั้นซึ่งเป็น เรื่องของการถูกจับมากลุ่มเดียวกัน และนิสัยไม่ถูกกันนั้น ไม่มีความหมายแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม การที่ไม่ได้ให้เด็กตอบว่าสาเหตุอย่างใดสำคัญที่สุด ทำให้การแปลความหมายของข้อมูลในตารางนี้ชัดเจนไปกว่านี้ไม่ได้ การที่เด็กหลายคนให้หลายคำตอบ ทำให้ยากต่อการที่จะวิเคราะห์ว่าอะไรสำคัญกว่าอะไร นอกจากจะสรุปอย่างแคบ ๆ ว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กรวมเป็นกลุ่มสนิทสนมกันนั้น เนื่องมาจากการที่เด็กใช้ชีวิตอยู่ในหอเดียวกัน และ/หรือมาจากละแวกบ้านเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้บรรยายไว้แล้วในบทที่ ๒ ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพชีวิตของเด็กโดยทั่วไปว่า ในแต่ละหอพัก เด็กจะอยู่กันเป็นกลุ่มตามละแวกบ้านที่ใกล้เคียงกัน เพราะถือว่าเป็นพวกเดียวกัน

นอกจากจะทราบว่ามีการมีกลุ่มเพื่อนมาก่อน เป็นปัจจัยที่อธิบายการคบเพื่อนในสถานศึกษา หรือไม่ และทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กสนิทสนมกับเพื่อนในสถานศึกษาแล้ว ยังวิเคราะห์ต่อไปอีกด้วยว่ามีสาเหตุอื่นใดอีกที่ทำให้เด็กมีกลุ่มเพื่อนและไม่มีกลุ่มเพื่อน และสาเหตุนั้นมีความสำคัญในเชิงสถิติหรือไม่ ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรการท้องโทษ การมีญาติมาเยี่ยม การไม่ยอมรับว่ากระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการมีกลุ่มเพื่อนสนิทของเด็กในสถานศึกษา

ตารางที่ ๑๓

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีกลุ่มเพื่อนกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว *	รวม (๒๐๐)	การมีกลุ่มเพื่อนสนิท		รวม (%)
		มีกลุ่มเพื่อน	ไม่มีกลุ่มเพื่อน	
ท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก	๑๑๔	๘๖.๕	๓.๕	๑๐๐.๐
เคยท่องเที่ยวมาก่อน	๘๖	๘๕.๓	๕.๗	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ใ้ข้อธิบายความหมายของคำว่าท่องเที่ยวไว้ในตารางที่ ๕

คำว่า "มีกลุ่มเพื่อน" คือการมีเพื่อนสนิทคนเดียว หรือมากกว่านั้น เป็นกลุ่มขนาดตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปจนถึง ๑๐ คน

ส่วนคำว่า "ไม่มีกลุ่มเพื่อน" คือไม่มีเพื่อนสนิทจริง ๆ เลยสักคนเดียว

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของข้อมูลในตารางที่ ๑๓ นี้แล้ว ปรากฏว่าอัตราส่วนของการมีเพื่อนสนิทของเด็กที่ท่องเที่ยวครั้งแรก และที่เคยท่องเที่ยวมาก่อนไม่มีความสัมพันธ์กันแต่อย่างใด แสดงว่าการท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกหรือการเคยท่องเที่ยวมาก่อนไม่ได้ก่อให้เกิดความแตกต่างในการมีหรือไม่มีกลุ่มเพื่อนสนิทแต่อย่างใด

ตัวแปรอีกอันหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการมีกลุ่มเพื่อน คือตัวแปรเรื่องการมีญาติมาเยี่ยม ดังที่เสนอไว้ในตารางที่ ๑๔ ต่อไปนี้คือ

ตารางที่ ๑๘

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีญาติมาเยี่ยมและการมีกลุ่มเพื่อนสนิท

การมีญาติ เยี่ยม	รวม (๒๐๐)	การมีกลุ่มเพื่อนสนิท*		รวม (%)
		มีกลุ่มเพื่อนสนิท	ไม่มีกลุ่มเพื่อนสนิท	
ญาติมา เยี่ยมสม่ำเสมอ	๑๓๒	๘๘.๕	๑.๕	๑๐๐.๐
ญาติมา เยี่ยมไม่สม่ำเสมอ	๖๘	๘๑.๒	๘.๘	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ การมีกลุ่มเพื่อนสนิทคือการมีเพื่อนสนิทตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไป

จากข้อมูลในตารางที่ ๑๘ นี้ พบว่าสัดส่วนเด็กที่มีญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอ และมีกลุ่มเพื่อนสนิทนั้น (๘๘.๕ %) มีมากกว่าเด็กที่มีญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ และมีกลุ่มเพื่อนสนิท (๘๑.๒ %) เพียง ๗.๓ เปอร์เซ็นต์

ในขณะเดียวกัน เด็กที่มีญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอและไม่มีการมีกลุ่มเพื่อนสนิทนั้น (๑.๕%) มีสัดส่วนน้อยกว่าเด็กที่มีญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการมีกลุ่มเพื่อน (๘.๘%) อยู่ ๗.๓ เปอร์เซ็นต์เช่นเดียวกัน

สัดส่วนของความแตกต่างนี้มีน้อยมาก แม้จะมีข้อมูลจากสมุดบันทึกของเด็กหลายคนมาช่วยยืนยันว่า เด็กที่มีญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอจะไม่ค่อยได้รับฝากอาหาร ขนม เสื้อผ้าและของใช้อื่น ๆ ซึ่งไม่เหมือนกับเด็กที่มีญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอ เด็กในสถานฝึก บางคนจึงไม่ค่อยอยากให้เด็กที่ไม่ค่อยมีญาติมาเยี่ยม เข้ากลุ่มคุย เพราะเกรงว่าจะมาขอแบ่งอาหารและของใช้อื่น ๆ แต่ไม่มีของที่จะให้คนอื่นเป็นการตอบแทน อีกทั้ง ส่วนแบ่งที่จะได้รับจากเพื่อนในกลุ่มจะลดน้อยลง

ผลที่ออกมาจากการวิเคราะห์ในตารางนี้ ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญ เพียงพอที่จะสนับสนุนสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่หนึ่งที่ว่า เด็กและเยาวชนที่มีการติดต่อกับทางบ้านหรือมีญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอ จะมีกลุ่มเพื่อนสนิท ส่วนเด็กและเยาวชนที่ไม่ค่อยมีการติดต่อกับทางบ้าน หรือมีญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ จะไม่ค่อยมีกลุ่มเพื่อนสนิท

อย่างไรก็ดี เด็กบางคนที่ไม่ค่อยมีญาติมาเยี่ยมนั้น ก็สามารถมีกลุ่มเพื่อนสนิทได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับลักษณะของตัวเขาเอง เช่นมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถเป็นนักสู้ หรือเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยกับสถานฝึกฯ เป็นอย่างดี เพราะเข้ามาหลายครั้งแล้ว หรืออาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหอ หรือหัวหน้าข้าง เป็นต้น

ตารางที่ ๑๕

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกระทำผิดและการมีกลุ่มเพื่อนสนิท

ลักษณะกระทำผิด	รวม (๒๐๐)	มีกลุ่มเพื่อนสนิท		รวม (%)
		มีกลุ่มเพื่อน	ไม่มีกลุ่มเพื่อน	
กระทำผิดร่วมกับคนอื่น	๑๐๕	๕๔.๖	๕.๔	๑๐๐.๐
กระทำผิดคนเดียว	๙๔	๕๖.๒	๓.๘	๑๐๐.๐
ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำผิด	๒๑	๑๐๐.๐	๐.๐	๑๐๐.๐

จากตัวเลขในตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่าลักษณะกระทำผิดกับการมีกลุ่มเพื่อนสนิทไม่มีความสำคัญทางสถิติ เพราะสัดส่วนของการมีกลุ่มเพื่อนของเด็กที่กระทำผิดร่วมกับคนอื่น กระทำผิดคนเดียว และปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำผิดนั้น ไม่มีความแตกต่างแต่อย่างใด

เมื่อทราบว่าเด็กส่วนมากมักจะมีกลุ่มเพื่อนสนิทของตนเองแล้ว ผู้วิจัยก็ต้องการศึกษาต่อไปว่าระดับความสนิทสนมที่เด็กแต่ละคนมีต่อกลุ่ม หรือระดับความผูกพันต่อกลุ่ม เป็นผลจากอะไรบ้าง จึงนำตัวแปรหลายตัวมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อกลุ่ม ตัวแปรตัวแรกที่จะนำมาใช้ คือตัวแปรการมีญาติมาเยี่ยม ผลของการวิเคราะห์ปรากฏอยู่ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๒๐

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีญาติเยี่ยมและความผูกพันต่อกลุ่ม

การมีญาติเยี่ยม	รวม (๒๐๐)*	ความผูกพันต่อกลุ่ม			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
ญาติเยี่ยมสม่ำเสมอ	๑๒๘	๓๒.๕	๖๖.๗	๐.๘	๑๐๐.๐
ญาติเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ	๖๓	๓๓.๓	๖๓.๕	๓.๒	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ เด็กที่มีเพื่อนสนิทตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปมี ๑๕๒ ราย ส่วนอีก ๘ ราย เป็นเด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิทสักคนเดียว

ข้อมูลในตารางที่ ๒๐ แสดงให้เห็นว่าการมีญาติมาเยี่ยมและความผูกพันต่อกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กันในเชิงสถิติ เพราะเด็กที่มีญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอจะมีสัดส่วนของการผูกพันต่อกลุ่มมาก ปานกลางใกล้เคียงกับกรณีเด็กที่ญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอ

ข้อมูลที่ไถ่มานี้จึงไม่ได้สนับสนุนสมมุติฐานข้อ ๒ ที่ว่าเด็กที่ญาติมาเยี่ยมไม่สม่ำเสมอจะมีความผูกพันต่อกลุ่มมากกว่าเด็กที่ญาติมาเยี่ยมสม่ำเสมอ

ตัวแปรต่อไปที่จะนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน ก็คือระยะเวลาที่ได้อยู่ฝึกอบรมมาแล้ว และระยะเวลาที่ต้องอยู่ต่ออีก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ ที่อยู่มานานพอสมควร และที่อยู่มานานมาก ความรู้สึกผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนสนิทของตนจะแตกต่างกัน ผลของการวิเคราะห์ปรากฏอยู่ในตารางที่ ๒๑ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๑

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ได้อยู่มาแล้วกับความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน

ระยะเวลาที่อยู่มากแล้ว	รวม * (๑๕๒)	ความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑ - ๖ เดือน	๔๗	๒๕.๕	๓๕.๕	๐.๐	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๑๐๓	๓๘.๘	๕๘.๓	๒.๙	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๕๒	๒๖.๒	๓๓.๘	๐.๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ เด็กจำนวน ๘ คนที่ไม่มีเพื่อนสนิทเลยไม่ได้นำมาใช้

วิเคราะห์

ข้อมูลในตารางที่ ๒๑ แสดงให้เห็นว่าเด็กเมื่ออยู่ในสถานฝึกฯ เป็นระยะเวลา
เวลากว่า ๖ เดือนถึง ๑ ปี จะมีสัดส่วนของเด็กที่มีความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนมากที่สุด
คือ ๓๘.๘ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าเด็กที่เพิ่งอยู่ในสถานฝึกฯ มา ๑ ถึง ๖ เดือน
(๒๕.๕ %) และมากกว่าเด็กที่อยู่ในสถานฝึกฯ นานแล้ว คือกว่า ๑ ปีขึ้นไป
ขึ้นไป (๒๖.๒ %) แต่ความแตกต่างนี้มีไม่มากนัก เพียง ๑๓.๓ เปอร์เซ็นต์

อย่างไรก็ดี ข้อสรุปนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่อยู่รวมกันน้อยเกินไป คือ
๑ - ๖ เดือน ยังไม่สามารถทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับกลุ่มเพื่อนแน่นแฟ้นมากนัก
ในทางองเดียวกันเด็กที่ได้อยู่ในสถานฝึกฯ นานแล้ว คือกว่า ๑ ปีถึง ๒ ปีขึ้นไป ก็มี
ความคุ้นเคยกับชีวิตในสถานฝึกฯ มากพอสมควร จนกระทั่งการอาศัยเพื่อนฝูงเริ่ม
เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นนัก แต่เด็กที่อยู่มาแล้วนานพอสมควรจะมีความผูกพันต่อกลุ่มมากที่สุด

ความสัมพันธ์มีลักษณะแบบรูปเกือกม้า หรือตัวยูคว่ำ (\cap) คือความสัมพันธ์จะค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้นจนถึงจุด ๆ หนึ่งแล้วก็ลดลง

ดังนั้น จะพบว่าเด็กที่อยู่ในสถานฝึกฯ มาเป็นเวลานานพอสมควร จะมีความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนมากกว่าเด็กที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ และเด็กที่อยู่ในสถานฝึกฯ มาเป็นเวลานานแล้ว

ฉะนั้น จึงพบความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๓ ที่ว่า "เด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานฝึกฯ ระยะสั้นจะมีความผูกพันน้อย และเมื่ออยู่ไปนานพอสมควร ความผูกพันจะเพิ่มมากขึ้น แต่ความผูกพันจะกลับลดลง เมื่อไ้ที่อยู่ในสถานฝึกฯ นานาน"

ตัวแปรต่อไปที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน คือระยะเวลาที่ต้องอยู่ฝึกอบรมต่อไปอีก การวิเคราะห์ในตารางที่ ๒๒ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๒

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ต้องอยู่กับความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน

ระยะเวลาที่ต้องอยู่ต่อไป	รวม (๑๙๒) *	ความผูกพันต่อกลุ่ม			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑ - ๖ เดือน	๑๑๕	๓๑.๓	๖๖.๑	๒.๖	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๕๔	๔๒.๘	๕๗.๑	๐.๐	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๒๔	๒๑.๘	๗๕.๖	๐.๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ข้อมูลตัวเลขในตาราง เก็บเฉพาะเด็กที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น
มีจำนวน ๑๙๒ คน

ในตารางที่ ๒๒ นี้ แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง เป็นแบบเดียวกับในตารางที่ ๑๖ กล่าวคือ เด็กที่ต้องอยู่ในสถานฝึกฯ อีกไม่นาน (๑ - ๖ เดือน) และที่ต้องอยู่อีกนานมาก (กว่า ๑ ปีขึ้นไป) จะมีสัดส่วนของผู้ที่มีความผูกพันต่อกลุ่มมากกว่ากรณีเด็กที่ต้องอยู่อีกนานพอสมควร (กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี)

น่าสังเกตว่า ข้อมูลชุดนี้ เป็นการเปรียบเทียบเด็ก ๓ พวกในเรื่องความผูกพันต่อกลุ่ม จึงให้คำตอบได้แค่เพียงทางอ้อม ถ้าจะให้คำตอบทางตรง จะต้องศึกษาแบบ longitudinal คือศึกษาเด็กแต่ละคนใน ๓ ช่วงเวลา เพื่อดูความผูกพันต่อกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

สรุปได้ว่า ในขั้นนี้ตัวแปรทั้ง ๒ คือระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว และที่จะต้อง
 อยู่ต่อไป มีความสัมพันธ์กันทางสถิติและสนับสนุนแนวความคิดของวิลเลอร์ ที่ว่า
 เมื่อใกล้เวลาที่จะได้รับการปลดปล่อยในช่วง ๑ - ๒ เดือนสุดท้าย ความผูกพันที่
 นักโทษมีต่อกลุ่มเพื่อนจะลดน้อยลง^๑ เพราะนักโทษต้องการประพฤติก้าวค้ำ จึง
 หันมาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของเรือนจำ แสดงตัวเป็นผู้ประพฤติก้าวค้ำ เพื่อจะได้รับการ
 ปลดปล่อยให้พ้นโทษเมื่อครบกำหนดเวลา

น่าสังเกตว่า หากนำตัวแปรระยะเวลาที่กำหนดนักโทษที่ต้องอยู่ในสถานฝึก
 มาวิเคราะห์ประกอบด้วย จะพบความสัมพันธ์ซึ่งสรุปในการวิเคราะห์ตารางที่ ๒๓
 และ ๒๔

^๑ งานวิจัยของวิลเลอร์ในบทที่ ๑ ตอนที่ว่าด้วยผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว และความผูกพันที่มีต่อกลุ่มเพื่อน โดยมีกำหนดโทษเป็นตัวแปรตาม

ระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว	กำหนดโทษ														
	ไม่เกิน ๑ ปี ความผูกพัน					ไม่เกิน ๒ ปี ความผูกพัน					กว่า ๒ ปีขึ้นไป ความผูกพัน				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%
๑ - ๖ เดือน	๒๔.๑	๗๕.๘	๐.๐	๒๘	๑๐๐.๐	๓๓.๓	๖๖.๗	๐.๐	๑๐๐	๑๐๐.๐	๐.๐	๑๐๐.๐	๐.๐	๓	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๔๓.๓	๕๓.๗	๓.๐	๖๗	๑๐๐.๐	๓๔.๖	๖๑.๕	๓.๘	๑๐๐	๑๐๐.๐	๒๐.๐	๘๐.๐	๐.๐	๑๐	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปี - ๒ ปีขึ้นไป	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐	-	๒๖.๗	๗๓.๓	๐.๐	๓๐	๑๐๐.๐	๒๕.๐	๗๕.๐	๐.๐	๑๒	๑๐๐.๐

(N = 192) *

* หมายเหตุ คิคเฉพาะเด็กที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น

ตัวเลขในตารางที่ ๒๓ แสดงให้เห็นว่ากำหนดโทษไม่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในตารางที่ ๒๑ ยกเว้นกรณีที่ต้องโทษเกินกว่า ๒ ปีขึ้นไป

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่ต่อและความผูกพันที่มีต่อกลุ่มโดยมีกำหนดโทษเป็นตัวแปรคุม

ระยะเวลาที่อยู่ต่อ	กำหนดโทษ														
	ไม่เกิน ๑ ปี ความผูกพัน					ไม่เกิน ๒ ปี ความผูกพัน					กว่า ๒ ปีขึ้นไป ความผูกพัน				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	%
๑ - ๖ เดือน	๓๖.๕	๖๒.๓	๑.๒	๘๕	๑๐๐.๐	๑๔.๓	๗๘.๖	๗.๑	๙๙	๑๐๐.๐	๕๐.๐	๕๐.๐	๐.๐	๒	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๕๕.๔	๕๔.๖	๐.๐	๑๑	๑๐๐.๐	๕๖.๔	๕๓.๑	๐.๐	๓๒	๑๐๐.๐	๑๖.๗	๘๓.๓	๐.๐	๖	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปี - ๒ ปีขึ้นไป	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐	๒๗.๓	๗๒.๗	๐.๐	๑๑	๑๐๐.๐	๑๗.๖	๘๒.๔	๐.๐	๑๗	๑๐๐.๐

(N = 192)*

* หมายเหตุ คัดเฉพาะเด็กที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น

จากตัวเลขในตารางข้างบนนี้ จะพบว่ากำหนดโทษไม่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์เดิมในตารางที่ ๒๒ ยกเว้นกรณีที่ต้องโทษกว่า ๒ ปีขึ้นไป

ตัวแปรสุดท้ายที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการมีกลุ่มเพื่อน คือ ลักษณะการท้องโทษ

ตารางที่ ๒๕

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการท้องโทษและความผูกพันต่อกลุ่ม

การท้องโทษ**	จำนวน* (๑๔๒)	ความผูกพันต่อกลุ่ม			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
ท้องโทษเป็นครั้งแรก	๑๑๓	๕๖.๐	๕๒.๒	๑.๘	๑๐๐.๐
เคยท้องโทษมาก่อน	๓๕	๑๓.๕	๘๕.๘	๑.๓	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างในที่นี่ใช้ เฉพาะเด็กที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น ๑๔๒ คน

** ค่าจำกัดความของการท้องโทษได้กล่าวไว้แล้วในการ เสนอตารางที่ ๕

ข้อมูลในตารางที่ ๒๕ นี้ จะพบว่าเด็กที่ท้องโทษเป็นครั้งแรกจะมีสัดส่วนความผูกพันต่อกลุ่มสูงมาก ซึ่งมากกว่าเด็กที่เคยท้องโทษมาก่อนถึง ๓๒.๑ เปอร์เซ็นต์

ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า เด็กซึ่ง เพิ่ง เคยท้องโทษเป็นครั้งแรก เมื่อ เข้ากลุ่ม เข้าพวกได้แล้ว มีคนช่วยคุ้มครองป้องกันก็จะมี ความสนิทสนมผูกพันกับกลุ่มเพื่อน ในระดับที่สูงกว่า เด็กที่เคยท้องโทษมาก่อน ซึ่ง เด็กประเภทหลังนี้มีความเคยชินกับการ ถูกควบคุมจำกัดอิสรภาพมาก่อน ความผูกพันต่อกลุ่มจึงอยู่ในระดับต่ำกว่าเด็ก ประเภทแรก

ตารางที่ ๒๖

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการท้องโทษกับความผูกพันต่อกลุ่ม

จำนวนครั้งของการท้องโทษ	รวม (๑๘๒)*	ความผูกพันต่อกลุ่ม			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
ท้องโทษครั้งแรก	๑๑๓	๘๖.๐	๕๒.๒	๑๐.๘	๑๐๐.๐
เคยท้องโทษมาก่อน ๑ ครั้ง	๕๑	๑๘.๖	๘๐.๘	๐.๐	๑๐๐.๐
เคยท้องโทษมาก่อน ๒ ครั้งขึ้นไป	๒๘	๓.๖	๘๒.๘	๓.๖	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ คัดเฉพาะเด็กที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น

จากข้อมูลในตารางที่ ๒๖ จะพบว่าเด็กที่ท้องโทษเป็นครั้งแรก (๘๖.๐%) จะมีความผูกพันต่อกลุ่ม เป็นสัดส่วนที่มากกว่าเด็กที่เคยท้องโทษมาก่อน ๑ ครั้ง (๑๘.๖ %) และที่เคยท้องโทษมาก่อน ๒ ครั้งขึ้นไป (๓.๖ %) อย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเด็กที่เคยท้องโทษมาก่อน ๒ ครั้งขึ้นไป จะมีสัดส่วนของความผูกพันต่ำกว่าเด็กที่ท้องโทษเป็นครั้งแรกอย่างเห็นได้ชัด ข้อสรุปในตารางนี้จึงมีความสอดคล้องกับข้อสรุปในตารางที่ ๒๕ กล่าวคือยิ่งท้องโทษมาแล้วมากครั้งเท่าไรก็ยิ่งจะมีความผูกพันต่อกลุ่มน้อยลง

ตารางที่ ๒๗

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกระทำผิดและความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อน

ลักษณะการกระทำผิด	รวม * (๑๕๒)	ความผูกพันต่อกลุ่ม			รวม (%)
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
กระทำผิดร่วมกับคนอื่น	๑๐๒	๓๒.๓	๖๖.๗	๑.๐	๑๐๐.๐
กระทำผิดคนเดียว	๗๑	๓๖.๖	๖๐.๖	๒.๘	๑๐๐.๐
ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำผิด	๑๙	๒๑.๑	๗.๘	๐.๐	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ คัดเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทเท่านั้น ซึ่งมี ๑๕๒ คน

จากข้อมูลในตารางแสดงว่าลักษณะการกระทำผิดไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อกลุ่มแต่อย่างใด เพราะเด็กไม่ว่าจะกระทำผิดคนเดียวหรือกระทำผิดร่วมกับคนอื่น ก็มีความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนในระดับใกล้เคียงกัน

น่าสังเกตว่าเด็กที่ปฏิเสธความผิดแตกต่างไปจากเด็ก ๒ พวกแรกเกือบมีนัยสำคัญทางสถิติ

คงได้กล่าวมาแล้วว่า การมีกลุ่มเพื่อนสนิทและมีความผูกพันต่อกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากต่อเด็กในสถานฝึกฯ แต่กลุ่มเด็กในสถานฝึกฯ มีใจมีเพียงกลุ่มเพื่อนสนิทย่อย ๆ เท่านั้น ยังมีกลุ่มอีกประเภทหนึ่ง คือกลุ่มใหญ่ที่เรียกว่า "บาง" ซึ่งเป็นลักษณะของกลุ่มที่มีความสำคัญต่อเด็กไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเพื่อนสนิทกลุ่มย่อย ๆ

เด็กที่อยู่ในบาง เคียวกัน หมายถึง เด็กที่มาจากละแวกบ้านเคียวกัน หรือไกล เคียวกันจากข้างนอก ° เด็กเกือบทุกคนในสถานฝึกๆ จะสังกัดเข้าบางตามลักษณะท้องถิ่นของตนแต่เดิม ยกเว้น เด็กต่างจังหวัด ซึ่งบางคนอาจจะสังกัดบางไกลก็ได้ หรือไม่สังกัดบางไกลเลยก็มี บางไหนที่ขอบพอกันก็มักจะรวมเป็นพวกเคียวกัน เช่นบางพระโชนงและบางคลองเตยจะรวมเป็นพวกเคียวกัน ส่วนบางห้วยขวางและบางดินแดนจะเป็นพวกเคียวกัน ฝ่ายตรงข้ามกันก็มักจะต่อสู้กันอยู่เนื่อง ๆ

บุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะรักษาไว้ซึ่งความคงอยู่และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบาง คือหัวหน้าบาง ซึ่งเป็นหัวหน้าที่มาจากการ เลือกกันเองของลูกน้องภายในบาง

ในทุก ๆ หอ คือ หอ ๒, หอ ๓, หอ ๔, หอ ๕, หอ ๖ และหอ ๗ จะมีการแบ่ง เป็นบางและในแต่ละหอจะมีหัวหน้าบาง เล็กประจำอยู่ เมื่อแต่ละบางมารวมกันแล้วจะมีหัวหน้าบางใหญ่จริง ๆ เพียงคนเดียว

อย่างไรก็ดี ได้ตรวจพบว่ามีเด็กจำนวนหลายสิบคนที่ไม่ยอมรับการมีหัวหน้าบาง กล่าวคือ เด็กที่ยอมรับการมีหัวหน้าบางมี ๑๔๔ คน หรือ ๗๒ เปอร์เซ็นต์ และเด็กที่ไม่ยอมรับการมีหัวหน้าบางมี ๕๖ คนหรือ ๒๘ เปอร์เซ็นต์

เด็กที่ไม่ยอมรับหัวหน้าบาง ครั้งหนึ่ง เป็นเด็กที่อยู่มานานแล้ว เด็กคนอื่น ๆ เกรงใจ ไม่กล้ามาตอแยด้วย ที่เหลือนอกนั้นบางคนเป็นคนชอบเก็บตัวเงียบ ๆ ไม่อยากสูงส่งกับใคร บางคนเป็นคู่อริกับหัวหน้าบาง แต่จำเป็นต้องอยู่ในบางนี้ เพราะเป็นเด็กที่มาจากละแวกบ้านนั้น ๆ นอกจากนี้บางคนก็เป็นพวกเด็กที่มาจากต่างจังหวัดไม่มีญาติพี่น้องมาเยี่ยม ไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วย

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับการรวมตัวของบาง และลักษณะของหัวหน้าบาง ในบทที่ ๒ ตอนที่เกี่ยวกับสภาพชีวิตโดยทั่วไปของเด็กในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณา

ตอนที่ ๓ การถ่ายทอดเทคนิควิธีการ

การวิเคราะห์ในตอนที ๓ นี้ เป็นการศึกษาเพื่อดูว่า เมื่อเด็กมีกลุ่มหรือมีการรวมกลุ่ม และมีความสัมพันธ์สนิทสนมกลมเกลียวกัน เด็กย่อมต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในอดีตซึ่งกันและกัน รวมถึงการเล่าหรือแสดงกรรมวิธี ประกอบมิชานชีพลักษณะต่าง ๆ ให้ดู เช่น เด็กที่คุ้นเคยกับอาชีพวิ่งราวกระตุกสร้อย ก็อาจจะคุยเคล็ดลับให้เพื่อนฟังว่าทำอย่างไรจึงจะกระตุกสร้อยได้เบาที่สุด จนผู้เสียหายไม่รู้ตัว ส่วนเพื่อนอีกคนหนึ่งชำนาญทางขโมยรถจักรยานยนต์ ก็จะเล่าหรือสอนวิธีการ โดยพรรณนาหรือทำให้ดูว่าการถอดสายตรงเป็นอย่างไร ในขณะที่คุยกัน เพื่อนอีกคนหนึ่ง ซึ่งเคยรับของผิดกฎหมายมาขายต่อ ก็มีความรู้ในเรื่องแหล่งรับซื้อและแหล่งขายเป็นอย่างดี ก็จะบอกเพื่อนถึงแหล่งเหล่านั้น การทำบุญเจดีย์ ก็เป็นตัวอย่างที่อยู่อีกอันหนึ่งซึ่งแสดงว่าเด็กมีการเรียนรู้ถ่ายทอดให้กันและกัน จนเกือบทั่วทุกคนในสถานฝึกฯ เพราะปรากฏว่าของในตัวเด็กหายเป็นประจำ

จากตัวอย่างที่ยกมา ๓ - ๔ แบบนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อเด็กได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กระทำความคิดในอดีต ก็จะได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย เมื่อออกจากสถานฝึกอบรมไปแล้ว ก็จะมีวิธีการประกอบมิชานชีพติดตัวไปด้วยหลายวิธี แต่ก็ได้หมายความว่า เด็กที่พ้นโทษไปแล้วจะนำความรู้นั้นไปใช้ในทางที่ผิดเสมอไป เด็กอาจจะนำวิชาความรู้และวิชาชีพที่ร่ำเรียนมาจากสถานฝึกฯ ตลอดจนความรู้ที่เพื่อน ๆ ถ่ายทอดให้ไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปภายหน้าก็ได้ แต่ถาเด็กเลือกหาถิ่นไม่สุจริตตามแบบอย่างที่เราเรียนรูมาจากเพื่อน ๆ หลายคนในสถานฝึกฯ แล้ว ความรู้ที่ได้ไปก็จะกลายเป็นภัยต่อสังคมมากทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กประเภทนี้อาจจะกลายเป็นกำลังสำคัญของแก๊งค์อาชญากรต่อไปในอนาคต

เวลาที่เด็กจะมีโอกาสจับกลุ่มคุยกันนั้นก็คือ เวลารับประทานอาหารเที่ยง และเวลารับประทานอาหารเย็นที่โรงเลี้ยง ซึ่งเด็กจะนั่งจับกลุ่มคุยกัน หลังจาก

๑๘.๐๐ น. เป็นต้นไป เด็กทุกคนจะต้องอยู่ในห้องนอน เด็กในกลุ่มหรือละแวกบ้านเดียวกัน (หรือที่เรียกว่าบางเดียวกัน) ก็จะคุยเล่นกันในห้องของตน ซึ่งแต่ละห้องมีเด็กประมาณ ๑๕๐ คน นอกจากนี้ ในวันเสาร์บ่ายหรือวันอาทิตย์ตลอดวัน ซึ่งเป็นเวลาที่เด็กไม่มีการเข้าข้างเรียนหรือฝึกงาน เด็กก็จะว่างสำหรับการ เล่นกีฬาหรือพูดคุยกันได้ ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวนี้สามารถก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันไ้มากทีเดียว เด็กอาจจะคุยกัน นินทา เล่าขานเรื่องตลกขบขัน หรือประสบการณ์ชีวิตรวมตลอดถึงประสบการณ์การกระทำความผิดที่ผ่านมาให้เพื่อนฟัง ในบางกรณีก็ถึงกับวางแผนก่อการทะเลาะวิวาทกับเด็กบางอื่น ๆ เหล่านี้ เป็นต้น

เด็กที่เป็นผู้เล่าเรื่องให้คนอื่นฟัง ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นผู้ถ่ายทอด จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล พบว่าส่วนมากมักจะเป็นเด็กที่อยู่ในสถานฝึกมานาน และเข้ามาหลายรอบ หรือเพิ่งเข้ามาเป็นรอบแรก แต่คงอยู่ยาวนานถึง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เช่นการศึกษา (๑๐ %) และลักษณะนิสัย (๑๕ %) มีใช้ปัจจัยสำคัญในการกำหนดว่า เด็กนั้นจะเป็นผู้ถ่ายทอดมากกว่าที่จะเป็นผู้รับ ส่วนเด็กที่เพิ่งถูกส่งเข้ามาในสถานฝึกฯ และเข้ามาเป็นครั้งแรก (๖๕.๘ %) มักจะเป็นเด็กที่รับฟังเพื่อน ๆ เล่า และผู้วิจัยถือว่าเป็นลักษณะของผู้รับการถ่ายทอดเทคนิควิธีการกระทำ ความผิด

นอกจากการถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคในการกระทำ ความผิดต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาต่อไปคือ เด็กมีความคิดอยากที่จะเลียนแบบสิ่งที่เพื่อนเล่าหรือไม่ และเพราะเหตุใด ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวปรากฏอยู่ในตารางที่ ๒๘ ซึ่งจะเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๔

แสดงอัตราการยอดละของ เด็กที่คิดจะ เลียนแบบ

ความคิดที่จะ เลียนแบบ	จำนวน	ร้อยละ
เด็กที่คิดจะ เลียนแบบ	๕๕	๔๕.๕
เด็กที่ไม่คิดจะ เลียนแบบ เพราะไม่อยากจะ ทำผิดอีก	๖๓	๓๑.๕
เด็กที่ไม่คิดจะ เลียนแบบ เพราะเหตุผลอื่น	๓๘	๑๙.๐
รวม	๒๐๐ *	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ตารางนี้ใช้เด็กทั้งหมด ๒๐๐ ราย เพราะเด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิท ก็ไต่ขึ้นไต่พัง เทคนิควิธีการจากการคุยกันของเด็กคนอื่น ๆ ด้วย

ข้อมูลในตารางที่ ๒๔ แสดงว่าจำนวนเด็กที่คิดจะเลียนแบบวิธีการกระทำ ความผิดที่ได้รับการถ่ายทอดจากเพื่อน ๆ มีพอ ๆ กับพวกที่ไม่คิดจะเลียนแบบ แต่เป็นที่น่าสัง เกตว่า เด็กที่ไม่คิดจะ เลียนแบบวิธีการกระทำผิด เพราะต้องการกลับตัว ประพฤติชอบ ไม่อยากกระทำผิดอีกเมื่ออยู่น้อยที่เดียว

จากการสัมภาษณ์ในรายละเอียดปรากฏว่า เด็กที่คิดจะ เลียนแบบวิธีการ กระทำผิดที่เพื่อนถ่ายทอด แบ่งได้เป็น ๒ พวกคือ

๑. พวกที่คิดจะเลียนแบบ และคิดว่าจะทำได้ดีกว่าผู้ถ่ายทอดมีจำนวน ๓๕ คน (๓๕.๕ %)
๒. พวกที่คิดจะเลียนแบบ แต่ไม่คิดว่าจะทำได้ดีเท่าผู้ถ่ายทอด มีจำนวน ๖๕ คน (๖๕.๕ %)

กรณีเด็กที่ตอบว่าไม่คิดจะเลียนแบบเพราะเหตุผลอื่น (๑๔ %) ไม่ใช่เพราะ
เด็กต้องการกลับตัวเป็นคนดีนั้น มีเหตุผลเรียงตามลำดับสัดส่วนที่ตอบดังนี้

๑. ตอบว่าตนเองมีความรอบรู้ในการกระทำความคิดเกือบทุกชนิดอยู่แล้ว
ไม่ต้องเลียนแบบจากใคร ๓๐ ราย (๗๕.๐ %)

๒. ตอบว่าไม่เลียนแบบเพราะไม่แน่ใจว่าจะทำได้อย่างผู้ถ่ายทอด มี
๔ ราย (๑๐.๕ %)

๓. ตอบว่าจะไม่เลียนแบบเพราะจะใช้วิธีการกระทำความคิดของคน
แต่เดิมต่อไป เช่น เคยเสพฝันหรือเฮโรอีนก็จะเสพกันต่อไป ไม่คิดจะไปลักขโมย
เป็นต้น มี ๔ ราย (๑๐.๕ %)

กล่าวโดยสรุปแล้ว เด็กประมาณครึ่งหนึ่งมีความคิดจะเลียนแบบการกระทำ
ความคิดแปลกใหม่ ซึ่งตนยังไม่เคยทำมาก่อน และอาจจะนำไปใช้เมื่อได้รับการ
ปลดปล่อยจากสถานฝึกฯ ไปแล้ว

ผู้วิจัยสนใจว่าความแตกต่างระหว่างเด็กที่คิดจะเลียนแบบและไม่คิดจะ
เลียนแบบนั้น เป็นอย่างไรบ้าง จึงหาตัวแปรหลายตัวแปรมาประกอบการวิเคราะห์
หาความสัมพันธ์กับความคิดที่จะเลียนแบบ คืออาชีพของเด็ก ฐานความคิด การต้อง
โทษ การมีกลุ่มเพื่อนข้างนอก และระยะเวลาที่เด็กอยู่มาแล้ว ท่อไปนี้เป็น
รายงานผลของการวิเคราะห์เป็นเรื่อง ๆ ไป

ตารางที่ ๒๕

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของเด็กและความคิดที่จะเลียนแบบ

อาชีพของเด็ก	รวม* (๒๐๐)	ความคิดที่จะเลียนแบบ			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
นักเรียน	๒๐	๕๐.๐	๔๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐
ประกอบอาชีพ	๕๘	๕๖.๕	๓๑.๐	๑๒.๕	๑๐๐.๐
นักเรียนและช่วยผู้ปกครอง	๑	๓๕.๑	๔๒.๘	๑๘.๑	๑๐๐.๐
ไม่ใช่ นักเรียนและช่วยผู้ปกครอง	๒	๕๐.๐	๐.๐	๕๐.๐	๑๐๐.๐
นักเรียนและประกอบอาชีพ	๒	๐.๐	๕๐.๐	๕๐.๐	๑๐๐.๐
ไม่ใช่ นักเรียนและไม่ประกอบอาชีพ	๘๗	๔๘.๔	๒๗.๘	๒๓.๘	๑๐๐.๐

*หมายเหตุ ได้ให้คำนิยามของคำว่า "ประกอบอาชีพ" ของเด็กไว้แล้วว่า หมายถึงอาชีพสุจริตเท่านั้น ให้ดูคำนิยามจากการเสนอข้อมูลในตารางที่ ๕

จากข้อมูลในตารางที่ ๒๕ ชี้ให้เห็นว่า ในบรรดาเด็กที่ทำงานหรือประกอบอาชีพเช่นเป็นกรรมกร เป็นเด็กท้ายรถสองแถวหรือรับจ้างทำงานทั่ว ๆ ไป จะมีเด็กที่คิดจะเลียนแบบวิธีการหรือประเภทของการกระทำความคิดอื่น ๆ ที่ตนยังไม่เคยทำมากที่สุดถึง ๕๖.๕ เปอร์เซ็นต์ (ซึ่งในจำนวนเด็กพวกนี้จะเป็นเด็กที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ๗๑.๒ %) แต่สัดส่วนนี้ไม่แตกต่างไปจากสัดส่วนที่พบในหมู่เด็กที่ไม่ใช่ นักเรียนและไม่ประกอบอาชีพ และสัดส่วนที่พบในหมู่เด็กนักเรียนจะแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดก็เฉพาะแต่กรณีของเด็กนักเรียนที่ช่วยผู้ปกครองทำมาหากิน (๓๕.๑ %) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำสุด

อนึ่ง สักส่วนสูงสุดของเด็กที่ไม่คิดที่จะเลียนแบบ เพราะต้องการกลับตัว ไม่อยากกระทำความผิดต่อไปอีกนั้น ก็เป็นเด็กประเภทที่เป็นนักเรียนที่ช่วยผู้ปกครอง ทำงานอื่นเช่นเดียวกัน ทำให้เห็นได้ชัดว่า เด็กพวกนี้มีโอกาสที่จะกลับตัวเป็นคนดีได้ มากกว่าพวกอื่น สำหรับเด็กอีก ๒ ประเภทมีจำนวนน้อยเกินไปกว่าที่จะวิเคราะห์ อย่างมีความหมายได้

ตารางที่ ๓๐

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดของเด็กและความคิดที่จะเลียนแบบ

ฐานความผิด	รวม (๒๐๐)	ความคิดที่จะเลียนแบบ			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
เกี่ยวกับทรัพย์สิน	๘๘	๕๐.๖	๒๔.๗	๒๔.๗	๑๐๐.๐
ยาเสพติด	๘๕	๔๘.๕	๓๖.๘	๑๓.๗	๑๐๐.๐
อื่น ๆ *	๑๖	๔๓.๗	๓๗.๕	๑๘.๘	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ฐานความผิดอื่น ๆ ใ้รวมเอาฐานความผิดทำร้ายร่างกาย อนาคตชมนั้น อาวุธปืน วัตถุระเบิด ฆ่าและพยายามฆ่า และปลอมเอกสาร เข้าด้วยกัน เพราะมีจำนวนน้อยมาก

จากการแจกแจงฐานความคิดของเด็กตามที่มีตัวอย่างมาไต้้น ผู้วิจัยพบว่าเด็กที่มีความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด และฐานความคิดอื่น ๆ นั้น มีสัดส่วนของความคิดที่จะเลียนแบบใกล้เคียงกัน

ตารางที่ ๓๑

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการต้องโทษและความคิดที่จะเลียนแบบ

การต้องโทษ*	รวม (๒๐๐)	ความคิดที่จะเลียนแบบ			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
ต้องโทษเป็นครั้งแรก	๑๑๔	๔๕.๑	๓๐.๗	๒๐.๒	๑๐๐.๐
เคยต้องโทษมาก่อน	๘๖	๕๐.๐	๓๒.๕	๑๗.๕	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ ความหมายของคำว่า "การต้องโทษ" ใ้คอธิบายไว้แล้วในการวิเคราะห์ตอนที่ ๑ ตารางที่ ๕

จากตัวเลขในตารางที่ ๓๑ ข้างบนนี้ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองคือการต้องโทษ และความคิดที่จะเลียนแบบนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ซึ่งหมายความว่าเด็กที่ต้องโทษเป็นครั้งแรกและที่เคยต้องโทษมาก่อน ไม่มีความแตกต่างกันแต่ประการใดในเรื่องของความคิดที่จะเลียนแบบหรือไม่เลียนแบบวิธีการกระทำความคิดจากเพื่อน
ผู้ถ่ายทอด

ตารางที่ ๓๒

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการต้องโทษและความคิดที่จะเลียนแบบ

จำนวนครั้งของการต้องโทษ	จำนวน (๒๐๐)	ความคิดที่จะเลียนแบบ			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุผล	
ต้องโทษเป็นครั้งแรก	๑๑๔	๕๕.๑	๓๐.๗	๒๐.๒	๑๐๐.๐
เคยต้องโทษมาก่อน ๑ ครั้ง	๕๖	๕๖.๔	๓๗.๕	๑๖.๑	๑๐๐.๐
เคยต้องโทษมาก่อน ๒ ครั้ง ขึ้นไป	๓๐	๕๖.๗	๒๓.๓	๒๐.๐	๑๐๐.๐

จากตัวเลขในตารางที่ ๓๒ แสดงให้เห็นว่า จำนวนครั้งของการต้องโทษและความคิดที่จะเลียนแบบไม่มีความสัมพันธ์กันแต่อย่างใด จึงเป็นการสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากตารางที่ ๓๑

ตารางที่ ๓๓

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีเพื่อนสนิทข้างนอกและความคิดที่จะเลียนแบบ

การมีเพื่อนสนิทข้างนอก	รวม (๒๐๐)	ความคิดที่จะเลียนแบบ			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิด*	๑๔๓	๕๓.๑	๒๕.๘	๒๑.๐	๑๐๐.๐
มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่ไม่ได้ กระทำผิด	๔๑	๔๑.๕	๔๓.๘	๑๔.๖	๑๐๐.๐
ไม่มีเพื่อนสนิทข้างนอก	๑๖	๓๗.๕	๕๐.๐	๑๒.๕	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ คำว่า "เด็กกระทำผิด" หมายถึง เด็กที่กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในการ เสนอข้อมูลตารางที่ ๑๓

ตัวเลขในตารางที่ ๓๓ นี้แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิด
จะเป็นเด็กที่มีความคิดเลียนแบบวิธีการกระทำผิดมากกว่า เด็กที่ไม่มีเพื่อนสนิทข้างนอก
อย่างเห็นได้ชัด แต่ไม่ค่อยแตกต่างไปจากพวกที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่ไม่ได้กระทำผิด
มากนัก แสดงให้เห็นว่า เด็กซึ่งเคยคบหาสมาคมกับเพื่อนกระทำผิดภายนอกสถานศึกษา
มาก่อนจะมีความคุ้นเคยกับการกระทำผิด และมีแนวโน้มที่จะสนใจศึกษาวิธีการ
กระทำผิดชนิดซึ่งตนไม่เคยรู้จักหรือไม่เคยทำมาก่อน

น่าสังเกตว่า การไม่คิดเลียนแบบเพราะต้องการจะกลับตัวเป็นคนดีนั้น เด็ก
พวกแรกแตกต่างจากเด็ก ๒ พวกหลังอย่างเห็นได้ชัดเจนนมาก จึงทำให้เห็นได้ว่า
เด็กที่มีเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิดคงจะกลับตัวเป็นคนดีได้ยาก

จากข้อมูลที่ได้มาก็อาจสรุปคร่าว ๆ ได้ว่า เพื่อนสนิทข้างนอก โดยเฉพาะ
ที่เคยกระทำความผิดมาด้วยกันค่อนข้างจะมีความสัมพันธ์ต่อความคิดที่จะเปลี่ยนแบบ
หรือไม่ เปลี่ยนแบบวิธีการกระทำผิดที่ตนยังไม่รู้อีกก่อน ทั้งนี้เพราะเด็กซึ่งเคย
รวมกลุ่มอยู่กับกลุ่ม เด็กกระทำผิดมาก่อน ก็มีความคุ้นเคยกับการเรียนรู้วิธีการ
กระทำผิดจากเพื่อนในกลุ่ม (อ้างถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของชัทเชอร์แลนค ซึ่งกล่าวไว้
ในบทความตอนทฤษฎีแนวความคิด)

ตารางที่ ๓๔

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่มาแล้วและความคิดที่จะเปลี่ยนแบบ

ระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว	รวม (๒๐๐)	ความคิดที่จะเปลี่ยนแบบ			รวม (%)
		คิด ผิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
๑ - ๖ เดือน	๔๘	๕๑.๐	๓๘.๘	๑๐.๒	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๑๐๓	๕๐.๕	๒๘.๐	๒๑.๕	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๔๘	๔๕.๘	๓๑.๘	๒๒.๔	๑๐๐.๐

ตัวเลขในตารางที่ ๓๔ นี้ แสดงให้เห็นว่าในเรื่องของความคิดเปลี่ยนแบบ
ระยะเวลาที่อยู่มาแล้วไม่มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเปลี่ยนแบบแต่อย่างใด แต่ในเรื่อง
ของการไม่คิดเปลี่ยนแบบ ซึ่งมีเหตุผลแตกต่างกันสองอย่างนั้น เด็กที่อยู่มาแล้วเพียง
ระยะสั้นคือ ๑ ถึง ๖ เดือนและจะไม่คิดเปลี่ยนแบบ เพราะต้องการกลับตัวมีสัดส่วน
มากกว่าเพื่อน คือ ๓๘.๘ เปอร์เซ็นต์ แต่ความแตกต่างนี้ก็ไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด

น่าสังเกตว่าการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัวมาแล้ว
กับความคิดที่จะกลับตัวเป็นคนดีนั้น ถ้าใช้วิธีศึกษาต่อเนื่องกันแบบ Longitudinal
study แล้ว ก็จะได้คำตอบที่ชัดเจนกว่านี้

ตารางที่ ๓๕

แสดงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกระทำผิดและความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง

ลักษณะการกระทำผิด	รวม (๒๐๐)	ความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง			รวม (%)
		คิด	ไม่คิดเพราะ อยากกลับตัว	ไม่คิดเพราะ เหตุอื่น	
กระทำผิดร่วมกับคนอื่น	๑๐๕	๕๒.๔	๒๖.๗	๒๐.๙	๑๐๐.๐
กระทำผิดคนเดียว	๗๔	๕๐.๐	๒๕.๗	๒๐.๓	๑๐๐.๐
ปฏิเสธว่าไม่ได้ทำผิด	๒๑	๓๓.๓	๖๑.๙	๔.๘	๑๐๐.๐

จากตัวเลขในตารางที่ ๓๕ นี้ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่กระทำผิดรวม
กับคนอื่น และเด็กที่กระทำผิดคนเดียวกับความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงนั้น ไม่มีความแตกต่าง
กันเป็นนัยสำคัญแต่ประการใด แต่จะต่างไปจากเด็กที่ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำผิด
ตามข้อกล่าวหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อมูลนี้คงพอจะยืนยันความบริสุทธิ์ของเด็กเหล่านี้
ได้บ้าง

ตอนที่ ๔ ทศนคติของ เด็กที่จะมีต่อ เพื่อน เมื่อออกจากสถานฝึกฯ

จากตารางและข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงไว้ในตอนที่ ๑ ถึงตอนที่ ๓ ของ บทวิเคราะห์นั้น การที่ได้พบว่า เด็กจำนวนมาก (ถึงแม้จะไม่ใช้ส่วนมาก) มีความสนิทสนมผูกพันต่อ เพื่อนสนิทในกลุ่มของตนมาก และได้มีการแลกเปลี่ยนการกระทำ ความผิด ตลอดจนการถ่ายทอดเทคนิควิธีการกระทำ ความผิดซึ่งกันและกัน ผู้วิจัย จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์ต่อไปในตอนสุดท้ายว่า เด็กที่สนิทสนมกัน เหล่านี้ เมื่อออกจากสถานฝึกอบรมไปแล้ว เด็กอยากจะพบรวมกลุ่มหรือ/และทำงานร่วมกัน อีกหรือไม่

ในตารางที่ ๓๖ ที่จะเสนอต่อไปนี้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กออกจาก สถานฝึกฯ ไปแล้ว มีจำนวนเท่าใดที่อยากพบกันหรือไม่อยากพบกันอีก

ตารางที่ ๓๖

แสดงลักษณะความต้องการพบ เพื่อนของ เด็กเมื่อออกจากสถานฝึกฯ ไปแล้ว

ลักษณะความต้องการพบ เพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
อยากพบ เพื่อนทุกคนหรือ เกือบทุกคนจากสถานฝึกฯ	๑๐	๕.๐
อยากพบ เพื่อนทุกคนในบาง เคี้ยวกัน	๓	๓.๕
อยากพบ เพื่อนทุกคนในกลุ่ม เพื่อนสนิท	๖๔	๓๒.๕
อยากพบ เพื่อนบางคนในกลุ่ม เพื่อนสนิท	๒๔	๓๔.๐
อยากพบคน เคี้ยว	๑๕	๕.๕
ไม่อยากพบใคร เลย	๒๖	๑๓.๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

ข้อมูลในตารางที่ ๓๖ นี้ แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของเด็กที่อยากพบแค่เพื่อน
สนิทในกลุ่มของตนมีมากที่สุดคือ ๖๘ เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือเป็นสัดส่วนที่กระจัดกระจาย
ไปในลักษณะต่าง ๆ

นอกจากนั้น เมื่อนำเอาข้อมูลที่ไต่จากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์
ด้วย ก็พบว่าเด็กที่เด็กอยากพบเพียงเพื่อนในกลุ่มสนิทของตน ทั้ง ๆ ที่มีเพื่อนใน
บางของคนที่หลายคนซึ่งตนรู้จักดี แต่ก็ไม่อยากคบค้าสมาคมด้วยอีกเมื่อออกจากสถานศึกษา
ไปแล้ว เนื่องจากเหตุผล ๓ ประการ เรียงตามลำดับสัดส่วนคำตอบดังนี้

๑. กลัวจะเป็นที่เพ่งเล็งของตำรา
๒. กลัวถูกเพื่อนชักจูงให้กระทำความผิด
๓. ไม่มีเหตุผลอื่นนอกจากจะกลับไปหากลุ่มเพื่อน เดิมของตน

สำหรับเด็กจำนวน ๑๗๔ คน (๘๗ %) ซึ่งแสดงความต้องการที่จะพบเพื่อน
เมื่อออกจากสถานศึกษา ไปแล้วนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อไปว่าระดับของความ
ต้องการพบเพื่อนมีมากน้อยเพียงใด เด็กต้องการจะไปมาหาสู่กันเสมอ ๆ ต้องการ
รวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน หรือเพียงแต่ทักทายกันตามธรรมดา เมื่อพบกัน

ตารางที่ ๓๗

แสดงลักษณะการพบเพื่อนที่รู้จักจากสถานศึกษา ภายหลังปล่อย

ลักษณะของการคบเพื่อนภายหลังปล่อย	จำนวน	ร้อยละ
จะไปรวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน	๒๑	๑๒.๑
จะไปมาหาสู่กันบ่อย ๆ	๓๖	๒๐.๓
จะไปมาหาสู่กันบ่อย ๆ และอาจรวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน	๑๔	๑๐.๘
นาน ๆ ครั้งจึงจะไปหากัน	๔๔	๕๐.๖
ถ้า เผอิญพบกันก็ทักทายกัน	๑๐	๕.๓
รวม	๑๓๕*	๑๐๐.๐

* หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างในตารางนี้ ไม่นับรวมเด็กที่ไม่ต้องการพบเพื่อนเลย ซึ่งมีจำนวน ๒๖ คน

ข้อมูลในตารางที่ ๓๗ แสดงให้เห็นว่า เด็กประมาณครึ่งหนึ่งตอบว่า นาน ๆ ครั้งจึงจะไปหากัน และอีกเกือบครึ่ง เป็นพวกที่คิดว่าจะไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ที่ออกจากสถานศึกษา เป็นพวกที่จะไปมาหาสู่กันบ่อย ๆ และเป็นพวกที่จะไปมาหาสู่กันบ่อย ๆ และอาจจะรวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน

เด็กที่เหลือ ๕.๓ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ที่ตอบว่าความอยากพบเพื่อนของพวกเขาอยู่ในระดับที่หากเผอิญพบกันก็ทักทายกัน ถ้าไม่พบกันก็จะไม่ไปหากัน ทั้งเด็กที่ตอบว่านาน ๆ ครั้งจึงจะไปหากัน และที่ตอบว่า เผอิญพบก็ทักทาย ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะบ้านอยู่ไกลกันมาก (๒๐.๑ %) ต่างคนเมื่อออกจากสถานศึกษาอบรมแล้ว

ต่างคนก็ต้องทำงาน ยิ่งกว่านี้ บางคนต้องไปทำงานต่างจังหวัด จึงห่างไกล เพื่อนฝูง (๑๐.๓ %) และไม่มีเหตุผลอื่นนอกจากงาน ๆ ครั้งจะกลับไปหาเพื่อนกลุ่มเดิมของคนนอกสถานฝึกฯ (๖๘.๖ %)

ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปว่า เพื่อนในสถานฝึกและอบรมที่ใกล้ชิด เขามีมากกว่า เพื่อนที่อยู่ข้างนอกหรือไม่ ผลปรากฏดังในตารางที่ ๓๘

ตารางที่ ๓๘

แสดงอัตราร้อยละของ เพื่อนที่ใกล้ชิดกว่า เป็น เพื่อนที่ดี

เพื่อนที่ใกล้ชิดกว่า เป็น เพื่อนที่ดี	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ละแวกบ้าน เข้มมากกว่าในสถานฝึกฯ	๕๕	๒๗.๕
อยู่ในสถานฝึกอบรมมากกว่าที่ละแวกบ้าน	๒๖	๑๓.๐
มีอยู่ในสถานฝึกฯและที่ละแวกบ้าน เท่ากัน	๑๕	๗.๕
มีแต่ในสถานฝึกฯ	๓๘	๑๙.๐
มีแต่ที่ละแวกบ้าน	๔๗	๒๓.๕
ไม่มี เพื่อนที่ดีเลย	๑๙	๙.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐

เนื่องจากมี เด็กที่ตอบว่า เพื่อนที่ดีคือ เขามีอยู่ที่ละแวกบ้านมากกว่าในสถานฝึกฯ และที่ตอบว่า เพื่อนที่ดีมีอยู่ที่ละแวกบ้านเท่านั้น รวมกันแล้วเป็นจำนวนถึง ๕๑ เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยจึงนำเอาข้อมูลที่แสดงไว้แล้วในตารางที่ ๕ เรื่องเพื่อนสนิทของ เด็กข้างนอกมาวิเคราะห์หาความหมายเพิ่มเติม และก็พบว่ามีความ

สอดคล้องกับข้อมูลในตารางที่ ๓ กล่าวคือในบรรดา เด็กที่ตอบว่า เพื่อนที่รักของเขา อยู่ในละแวกบ้านมากกว่าในสถานฝึกอบรม และที่ตอบว่า เพื่อนที่ดีมีอยู่แต่ในละแวกบ้านเท่านั้น มี ๗๓.๕ เปอร์เซ็นต์ที่ตอบว่ามีกลุ่มเพื่อนสนิทข้างนอกที่กระทำผิด

จึง เป็นสิ่งที่น่าคิดว่า เมื่อเด็กปรารถนาจะกลับไปหาเพื่อนกลุ่ม เกาข้างนอก ซึ่งก็คือตัวเขา และหากเพื่อนกลุ่มเกานั้นยังคงประกอบมิชฌาชีพอยู่ เด็กก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปประกอบอาชีพไม้อสุจริตต่อไปอีกด้วย

ผู้วิจัยมีความสงสัยว่า ระยะเวลาของการไต่ถามมาแล้วในสถานฝึกฯ จะมีผลต่อคำตอบของเด็กในตารางที่ ๓ หรือไม่ จึงได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์เพิ่มเติม คั้งในตารางที่ ๓ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๓

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว และเพื่อนที่เด็กคิดว่าดีต่อเขา

ระยะเวลาที่อยู่มาแล้ว	รวม (๒๐๐)	เพื่อนที่เด็กคิดว่าดีต่อเขา				รวม (%)
		มีแต่ที่ ละแวก บ้าน, ละแวก บ้านมาก กว่า	มีแต่ที่ สถานฝึก สถานฝึก มากกว่า	มีที่ ละแวก บ้านและ สถานฝึก เทากัน	ไม่มีเลย	
๑ - ๖ เดือน	๔๕	๕๓.๑	๓๐.๕	๘.๒	๘.๒	๑๐๐.๐
กว่า ๖ เดือน - ๑ ปี	๑๐๗	๔๓.๙	๓๑.๘	๑๐.๓	๑๕.๐	๑๐๐.๐
กว่า ๑ ปีขึ้นไป	๔๘	๖๕.๙	๓๔.๑	๐.๐	๐.๐	๑๐๐.๐

จากตัวเลขในตารางที่ ๓๕ จะพบความแตกต่างที่เห็นได้ชัดว่า เด็กที่อยู่
 มากกว่า ๑ ปีขึ้นไป จะตอบว่าเพื่อนที่ดีคือ เขามีแต่ที่ละแวกบ้าน และละแวกบ้านมากกว่า
 ถึง ๖๕.๘ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าเด็กที่เพิ่งอยู่มา ๑ - ๒ เดือน และที่อยู่มากกว่า
 ๒ เดือน - ๑ ปี ทั้งนี้ย่อมแสดงว่าแม่เด็กจะอยู่ในสถานฝึกฯ มานาน แต่อิทธิพล
 ของเพื่อนสนิทภายนอกก็ยังมีอยู่มาก และถ้าดูเปอร์เซ็นต์ในช่องที่ ๒ ก็จะมีเห็นได้ชัดขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สำหรับทัศนคติที่เด็กมีต่อเพื่อนในสถานฝึกฯ เมื่อได้
 รับการปลดปล่อยไปแล้วนั้น มีเด็ก ๔๗ เปอร์เซ็นต์ที่ต้องการพบเพื่อนที่รู้จักจาก
 สถานฝึกฯ (เพียงบางคน) และระดับของความอยากคบหาสมาคมกับเพื่อนในสถานฝึกฯ
 โดยไปมาหาสู่และอาจรรวมกลุ่มกันมีถึง ๔๓.๗ เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ สักส่วนของเด็ก
 ๕๑ เปอร์เซ็นต์ตอบว่าเพื่อนที่ดีของเขาอยู่ที่ละแวกบ้านเท่านั้น และอยู่ที่ละแวกบ้าน
 มากกว่า ฉะนั้น จึงค่อนข้างจะแน่ใจได้ว่า เด็กจำนวนมากต้องการกลับไปหากกลุ่ม
 เพื่อนสนิทของตนภายนอก และในบรรดาเด็กที่มีเพื่อนสนิทภายนอกนี้มี ๗๓.๕
 เปอร์เซ็นต์ที่เป็นเด็กกระทำผิด จึงอาจจะกล่าวได้ว่าเด็กมีความโน้มเอียงที่จะ
 กระทำผิดอีก หากว่ากลับไปอยู่ร่วมกับเพื่อนกลุ่มเดิมภายนอก ซึ่งยังคงประกอบอาชีพ
 ไม่สุจริตอยู่